viename

A IDAS MA RČĖNAS

ŠLAMŠTAS

Šlamštas yra abstrakti meilė,
kurią taip aštriai vėl staiga pajutau,
šlamštas yra kartais jos padiktuojami
netikėčiausi diktantai.

Šlamštas yra lemtis,
šlamštas yra atmintis,
šlamštas yra nuostabus ir suvoktas

mano gyvenimas: tau, mylimasis,
tau, visaėdi,
tau, brangusis besoti –
dieną ir naktį, rytą ir vakarą

šlamšt nepaliaujantis laike.

AIDAS MARČĖNAS

vienаme Eilėraščiai

Dovana bibliotekai

LIETUVOS
RAŠYTOJŲ
SĄJUNGOS
LEIDYKLA
VILNIUS

Knygos išleidimą parėmė

UDK 821.172-1
Ma426
ISBN 978-9986-39-851-6
© Aidas Marčėnas, 2015
© Dizainas, Deimantė Rybakovienė, 2015
© Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2015

Šlamštas ir kiti eilėraštukai

(...)

Jei tasai, kuris, kaip daugelis tiki, mus sukūrė, į ką svarbaus pirštu mums parodo – tai ne smiliumi, o bevardžiu. Bet šiaip jau – išskyrus tuos sunkius (pamėgink ką parodyti bevardžiu!), sunkius ir retus atsainumus – Didysis Tvėrėjas ir rodyti linkęs didžiuoju. Dangun.

(...)

ak, chrizantemos!
rytas net ir tamsiausiais
laikais išaušta

Iš Kasdienybių

Viskas tiktai atrodo.
Sodo kvapai dar veikia.
Ką pamatyti reikia –
Dievas pirštu parodo.

Matau tarsi koks Matisas:
tįsau nuo galvos ligi kojų
žiedų interjeruose, visas
galvoju:

koks gyvenimo svoris? Mirštant
nuo eilėraščio ligi batų –
kiek užgyventa karatų
ant piršto?

vienas viename

kas ten su vyšnių
žiedlapiais byra? niekas...
dabar jau viskas

NEBEDVEJOK

Gyvenimas trumpas, senas agnostike,
baigias net šis, pats ilgiausias, gana
svirduliuoti. Nebedvejok. Išgirdęs, kad
kviečia tave – atsiliepk. Lai Krikščionybė,
gailestingoji seselė, suleis tau vilties
ir meilės injekciją. Ir tegul Jėzus Kristus,
daktaras geraširdis, užmerks tau akis –
kad nematytumei to, ką matai, bet apsimeti
nematąs, kad nežinotumei to, ką žinai,
bet apsimeti nežinąs. Ramios ir šviesios
teauš tavo dienos. O naktys lai vėl sugrąžins
gilyn, į vaikystę. Tebus lengvos, suprantamos
tavo eilės, tvirtos, tarytum uola, ant kurios
laikas ir vėl pastatys Nežinojimo bažnytėlę.

RELIATYVU

Įstabiuose mūsų pasauliuose
maitinimosi grandinės viršūnėj –
poetai –

išmatos Dievo

išvietėj – apgailėtiname
jūsų pasaulyje.

BUVĘS DRAUGAS PASKAMBINO ŠITO EILĖRAŠTUKO GYVENIMĄ

Buvęs draugas paskambino
buvusiam man,
buvęs aš
atsiliepiau buvusiam draugui.

Senas,
seniai pasibaigusio
pokalbio aidas – atsiliekantis,
atsiliepiantis,
klausimu tavo atsakantis tau –

per vieną gyvenimą, vieną –
užstrigusį
gerklėje, lengvą, visu sunkumu

susikaupusį eilėraštuką,
trumpą

šito eilėraštuko gyvenimą.

Senokai nesisapnavome. O šiąnakt ir vėl susitikome,
sukurtas buvai mano besiilsinčios sąmonės, miegančio
proto. Sakydamas *šiąnakt* omenyje turiu tavo,

užkietėjusio ateisto, dievintą nepamainomą ir visagalį
fakto objektyvumą, kuriuo – šiek tiek apsimesdamas,
pasivaidendamas – abejoju. Nes vis dėlto daug tikresni,

nei naktis, kurios neatsimenu, man rodosi vakaro gintarinė
šviesa tavo ir mano asmenybių inkliuzams, grįsta sapno
aikštė, hidrantas aikštės viduryje, apsilaupę raudonų plytų

namai, gebenėmis apėjusi terasa, kurioje susitinkame.
Slaptas mudviejų pasimatymų pasaulėlis – nė vieno
pašalinio, nieko nereikalingo, jokio netikėtumo. Tavo žodžiai,

kad gyventi prasminga, mano nuostaba. Tavo mostas į horizontą,
kur leidžiasi saulė, mano juokeliai. Dar labiau viską sujaukęs
liūdnos tavo šypsenos vėjas, mano lūpose,

atsibudus.

BRĖKŠTA. KUKLIAI

Brėkšta. Kukliai caksi
drabnus paukštukas.

Esu ir esi. Nesi ir nesu.

Sandus galim sukeisti,
likimų nebepakeisi.

TĖVO MIRTIES AKIMIRKĄ

Tėvo mirties akimirką
nukritusi nuo lentynos
sudužo įrėminta

jųdviejų su mama
fotografija. Ne tiek šis
mistine banalybe

trenkiantis faktas
mane sujaudino,
kiek pati fotografija,

kurią tik tuomet
iš tiesų pastebėjau –
dar krintančią,

dar nesudužusią,
dar vis kelyje.
Nešiojuos ją tokią.

Dėdė Rimas –

tolimas mano pasaulis Kaune,
tolimiausiame mano pasaulyje, –
susirimavęs su manimi,

kas kartą liūdnesnis, o akys –
vis kaip jaunuolio, o išsiblaškęs –
raktus šiandien pametė, teko

laužti duris, *ar galėjau kada*
pagalvoti, jau pusmetis, kaip
vyresnis esu už mylimą brolį,

tavo tėvelį, gyvenime sename
keleriais metais vyresnį šiokį tokį
globėją, dažnai erzinusį pašaipūną –

taip, Rimuti, vyresnis, štai ir vyresnis –
jau beveik tikras vyras vyriausias –
še tau, kad nori

nenori.

2014 05 30 Kaunas

Sukaupti mano jausmai dievų taupyklėje
taupos – joks išdavikas eilėraštukas
nebeišvogs. O ir jam jau dingojas – ten nieko
nėra, aidžiai skimbteli puodas tuštybės.
Meilės daina nebeatlaiko tikėjimo kritikos.
Viltis išsikrausto, susidėjusi su beprotybe.
Skeptiškas protas triumfuoja: sveikas!
Ir gyvenimas su manimi suveda sąskaitas:
regisi, iš tikrųjų nieko neužgyventa.

Vis dėlto žmonių noriu atsiprašyti – likimas
dosnesnis, nei esu vertas: ilgai gyvenu, mano
būsiu tapo *buvau*, o man – *buvus nebuvus*.

GAL EILĖRAŠTUKAS

Gal ir nesu toks blogas žmogus,
koks atrodau: niūrus, nutamsėjęs,
tūnantis savyje, teišlendantis,
kad įgelčiau.

Gal ir nesu, o gal ir esu, nežinau,
nemoku – niekada nemokėjau,
niekada nebeišmoksiu –
išreikšti jausmų.

Gal iš šio nemokėjimo – ir mano
kvaili, kiekvienu lietuvišku žodžiu
besidžiaugiantys, virpantys,
klausinėjantys

žmones visokius,
visokį jų Dievą mylintys

gal eilėraštukai.

APIE ŽYDINČIAS ALYVAS

Manęs dar nebuvo –
Alyvos žydėjo.
Salomėja Nėris

Apie žydinčias alyvas
papasakoti pamėginsiu.
Tikras, neišgalvotas –
visiems mano pojūčiams
išsiskleidusias grožiu
baltu, rožiniu, violetiniu.

Svaigiai banalų jų aromatą.
Kamanių ir bičių dūzgimą,
sąmonę, dar paryčiais
atsibudusią. Apie mažas
mergaites – Leticiją, Violetą,
apie laimingą žiedelį,

kurio jos ieškojo ir rado.
Apie didelę laimę gyventi,
suvokiant, kad gyveni.
Apie žydėjimą, kai manęs
dar nebuvo, ir žydėjimą,
kai manęs jau nebus.

Apie ilgiausią gyvenimą
mūsų šviesos ir šešėlių,
apie žydinčias alyvas
mėginu tau papasakoti.
Apie žydinčias alyvas
ir išprievartautą poetę.

Apie žmones geruosius,
čia – šviesius ir tamsius,
ten – tamsius ir šviesius,
Jėzų ir Kristų – kuo panašūs,
kuo skiriasi, apie šitas,
po perkūnais, alyvas!

Kaip žydės, kai nebebus
nei manęs, nei tavęs,
nei, tiesą sakant, alyvų.
Kai liks tik žydėjimo idėja,
po istorijos vėl atnešta
melo ir neapykantos saule.

Sveikas, jazmine. Šiemet
anksti praregėjai. Matai –
pasaulis per šiuos metus

smarkiai pasikeitė, laikas
dar pagreitėjo, o blogis
atskleidė savo kortas. Pauzė

yra mano žodžiai.
Ir pauzė – tavo dūzgimas.

Ir ramu nežinot, ar po metų
pasimatysim.

Maniau – nebekursiu eilių,
kol nerasiu
naujo kalbėjimo būdo –
paprasto, aiškaus, taisyklingo.
Gerai užmiršto.
Bet poezija
anksčiau surado mane –
sudėtingą, neaiškų, netaisyklingą.
Blogai prisimintą.

NUMIRUS GABRIELIUI GARCIA MARQUEZUI

Pasaulyje, kurį jūs palikote...
Pasaulyje, kuris jus paliko –
jokios magijos,
dar mažiau –
realizmo. Pasaulyje, kurį jūs
palikote mums.

Kuris jus mums paliko.

2014 04 18 - 17

Skauda? Turi skaudėti,

kai gimsta Europai
tauta –
jau turbūt paskutinė –

senatvėje tokioje.

2014

MINSKAS

Baisus! –

Šitaip,
paklaustas, kaip man patinka jos miestas,
atsakau prie diplomatiško melo saldybės
pratusiai mergužėlei – tiesiai į amžiną ugnį
jaunose akyse.

„Nors gyventi, regis, įmanoma" – bergždžiai
mėginu švelninti situaciją.
Taip, suprantama, šokas.
Reputacija, žinau, paaukota.

Bet yra ir menka tikimybė, kad rasis
dar viena tiesos ir laisvės salelė.

Šiame mieste jos – netikėtos tartum poezija –
gal net gražiausios pasaulyje.

2015

* * *

Išsigelbėsi, esi talentingas.

Jos tau atleis.
Tau atleis jie.
Dievas atleis tau.
Tu neatleisi.

Ašmens blyksnis, erškėtis,
musė,
rėpliojanti veidu rimtai
besišypsančio Maišymų
Jėzaus Kristaus,
pirštu rodančio sau į tavo
atvirą, baisiai plakančią širdį,
šįryt

daugiau jokio patikimo
prisiminimo – šviesu,

per šviesu.

ŠEŠIASDEŠIMT ŠEŠTIEJI

skiriu Eugene'ui Ionescu

Kai užsimerkiu, kai pažiūriu,
tamsta mokytojau, –
nebematau ten absurdo:

na, žmogus laiko saulę;
gal utėlių,
o gal angelų knibždėlynai;
pilna nesančio Dievo;
jo plaštakos, jo plaštakės,
jo gladiolės – gigantės;

visi dar gyvi; raganosio –
nė garso;

todėl mažas berniukas
Antakalnio rojuje
bijo tik traktoriaus-liūto.

AUTOBIOGRAFIJA

Vienas senelis –
Amerikoje,

Sibire –
kitas senelis,

aš – tikiuosi –
senelis – Lietuvoje.

PASAULYJE

Pasaulyje baisiai nerimtame
žmogus baisiai rimtai
nugyvena

baisiai nerimtą gyvenimą.

Paveiksluose, niekam nereikalinguose,
kaip nieks
gebėdavo išgauti Evangelinio
pavasario medžių ir krūmų
švytėjimo efektą,
piktnaudžiaudavo tuo.

Heroinas ir Džefas padėdavo jam,
užmigdydavo atmerktomis akimis,
reikalaudavo velniškai daug pinigų,
nieks neturėjo.

Kalėjime vėl pradėjo tapyti,
šiaip sau,
nieks nepadėjo.

Tik ką galvojau apie tave –
ištarei, po daug metų
mums vėl susitikus. O ir aš
neseniai buvau apie tave

pagalvojęs; prisiminiau, kaip tada,
paskutiniaisiais okupacijos metais,
pasiklydome Vilniaus rūke,

kur per pėdą nieko
nebesimatė, kur mūsų
nebuvo,
nėra ir nebus,

kur ligi šiolei, ieškodami
vaiskaus išėjimo, klajojam.

Jei yra manyje lašas suvalkietiško taisyklingumo, –
nusapnavau nuo tavęs:

nepriekaištingai kirčiuojant daiktus ir dalykus,
negatyvų pasauliuose

bus ir drąsiau, ir šilčiau. Visa, ką lieku tau skolingas, –
augaluose, jųjų gyvenime

slaptame. Kanapė ir vynuogė, užsigrūdinęs miežio
grūdelis. Jie – stipresni, bet ir mes

spirti ne iš kelmo. Dangiškosios Jeruzalės. Vilniaus
pragaro. Marijampolės.

PRIMINIMAS

Noriu būti geriausias
lietuvių poetas – pasakiau tada
įtipenusiam juodam pudeliui,
pasiteiravusiam, ko pageidaučiau

šeštą valandą ryto

radijo taškas springo Lietuvos
Tarybų Socialistinės Respublikos
himnu, būdoj, kurioje leisgyvis

sargavau – čia, atminties skylėje –
trisdešimt metų laisva sargo vieta,

kitkas, dėkui Dievui, nepasikeitę.
Vis dar bloga, vis dar jokio gerumo.

Čia ilsisi dirbantis mažas Sigitas, didžiausias
lietuvių poetas, –
nenustumsit į paribius atbulo! –
visas

visur įsisėjęs raštijoj,
sąmonėj, eilėraštijoj, vėžys

iš Teiraus su žydinčiom slyvom,
raudonas poezijos
krabas –
išsinėręs, išniręs, sapnuose
vis ateinantis, su saulėmis
vis atrėpliojantis pasiteirauti,

kas dar pasauliuose pasakyta –
kaip senovėj dingodavos –

amžiams.

Sakydamas šiuos žodžius, norėjau
išvengti ironijos atspalvių, kreivo
dviprasmybių pamušalo, geram skoniui
privalomos distancijos, bailaus
miesčioniško padorumo, sveiko
gėdos raudonio.
Kadai, tavo šeimos
siaubo ir nerimo valandą,
tavo mamai pasiteiravus, ar tikrai tave myliu,
tikrai mylėdamas visa širdimi, spontaniškai
ir, manyčiau, sąžiningai išlemenau pokvailį
nežinau.
Ir dabar, po metų
gausos, senatvinės meilės
metastazėms įsisėjus netgi smegenyse,
žinok –
myliu tave dar labiau,
dar labiau nežinau.

„Nemyliu tavęs".
Šie žodžiai
mirksniui nutvilkė, atrodė,
nemeluojančiu tikrumu.
Ir tik tuomet, kai pridūrei
„niekada nemylėjau" –

visu savo tragišku komizmu
suklupęs gyvenimas vėl stojosi –

paprastas, aiškus, stoiškas –
lengvai, nerimtai nebaisus.

GRĀŽIOS DIENELĖS

Grāžios dienelės! Pusę ketvirtos
devynbalsė pažadina, į langus spokso
jazminas, beveik nesutemsta.

Nuostabios, ilgos šios dienos
ir mėnesį dar ilgės – net Henrikui Algiui
Čigriejui, kad amžiams vasara
jau pasibaigusi,

nervintis nederėtų šitiek kūrybingų
pavasarių, užsikvatojusių negyvai.

Iš redaktoriaus pastabų

Jei nori, kad tavo eilės patiktų, –
fantazuok, rašyk nesąmones,
išsigalvok. Painiok, nevėkšliškai
pasakok supaprastintas istorijėles,
apsimesk, kad esi vienas jų –
savas vaikinas, gebantis papokštauti
suprantama jiems kalba,
poetas, beveik kaip ir jie.

Žiauru, nereikalinga, gal netgi nedora:
vis dėlto atsargiai siūlau pamėginti kurti
poeziją; leisti poezijai įsikurti;
tapti poezijos įkurtam.
Niekam tai nepatiks.

M. N.

Tų, dėl teatro pamišusių, gal net daugiau, nei tų,
pamišusių dėl poezijos.

O tu, pamišęs tarnas dviejų, rimčiausias abiejų
mokinys, tarp pamišusių netgi
atrodai išmintingiausias.

Ugnį gesink ugnimi, pamišimą – pamišimu, jei ką
iš tikrųjų žinai, – pasilaikyk, nedaugink skausmo
žmonėms; tačiau paklausyk, jei
nežinai, kad žinai –
ši istorija paprasta, joje net
užslėptos minties nesurastum.

Teatrui skirtas buvau, jam paaukotas praryti.
Bet poezija čiupo mane ir nusinešė. Per kalnus,
klonius, upes.
Į ten, kur jokių dekoracijų,
jokios vaidybos, jokio sąlygiškumo. Niekur.

Gal be manęs ji ir būtų nulėkus toliau, gal ir aš,
nežinau, bet po trisdešimties pajutau, kad be jos
nebemokėčiau alsuoti.
Režisuočiau, kad aplinkybėse
egzistuoju, vaidinčiau, kad režisuoju.

Būčiau rimtas, nukriošęs, slapčia besisielojantis širdies provincijoje tolimiausioje, galimas daiktas – turtingas: viską žinočiau, viską įtikinamai paaiškint mokėčiau – vieni iškvėpimai!

Nedidukas konfliktas. Bet vis dar teatrališkai skamba, tiesa?

LAUREATAS

Šitiek, mielasis, gėlyčių gavai!
Laidotuvės ar tuoktuvės?
Abidvi kartu?
Saldu?

– Turgus manęs laukia,
devynerios aršios
derybos, ilgo gyvenimo mugės,
jaunystė,
ak, ta mano jaunystė be galo

šviesūs
tamsos šešėliai.

Prisidengiu mudviem.
Kurie buvom kvailiai

ir nemokėjom mylėti.

LINKSMOJI EPITAFIJA

– šaukštu iš upės –

Buvau gerbiamas
mirusiųjų. Išklausydavau
jų pasakų tylą, tuščias
jų svajas užrašydavau jiems.

Dabar ir gyvųjų pagerbtas
būsiu. Tai jie sukurs
mane tokį, koks niekada
nebuvau.

IŠSIJUNK

Išsijunk, sąmone mano.
Ilsėkitės, smegenys.

Mintį šią, paskutinę,
pasiuntusios nebūtin.

du viename

KAŠTONAI (1)

Kaštonų žvakės...
Kuris pirmas sukūrė
šią banalybę?

Dievas? Poetas?
Abu

viename?

Vasara įsibėgėja! ----------

Maišosi oro masės, vertikaliai
stojasi debesys, vaisiai noksta
greičiau, nei žiedlapiai byra,
brazdžioniškai braška braškės.

Jei taip, Einsteiną išstudijavęs,
rudeniop į žemę sugrįžtum –
būtum jaunas, kaip šiandien.

Pienės pūkas.
Vienas iš paskutinių.
Gal paskutinis.
Vienas.
Iš milijonų desanto.
Parašiutininkas atsilikęs.
Panašus į mane.
Lėkimu pavėjui.
Nenoru nusileisti
niekur ir niekam.
Išraiška. Veido,
nutvieksto saulės.

Tokiõs, kaip ir kìtos.
Tokio, kaip ir kiti.

MIRSIU

Kiek sykių sakiau?
Tiek, kiek neištesėjau.

Visą gyvenimą mirsiu

iš kuklumo ir juoko.

Sode, kur šešėliai, lyg sapnuose
su vėju Schopenhauerį vartant,

gražuolė katė sėlina – tarsi manęs
nematytų, tarsi nebūtų

žmogaus. O jei nebėra? Sukaupiu
pasaulio valią ir – kis, kis, kis.

Ramios smaragdo akys,
nenusakomas vaizdinys.

Ten esu. Labiau, nei pasaulyje.
Dar labiau, nei pasaulis.

ANTKAPIS

Aš esu laikas, pasaulių griovėjas.
Bhagavadgyta

Čia Dievo antkapis. Laikas jame
laikinai iškalė savo vardą. Iškálta

atmintinai. Laiko vardas yra tavo
ir mano vardas, vardas mūsų visų,

pasimetusių. Dar kalbama, kad čia
kenotafas, jame nieko nėra, nebus,

nes būti negali. Negali būti! Kas
išmokė kalbos? Kas davė vardus,

prigimtį atitikusius? Laikas yra Dievo
antkapis, mes miegame Dievo kape.

Kai uždraustą vaisių pasiūlo leva, kai paragauji
ir suvirpa eilėraštukas,
kurio dar nėra, – viskas esi,

viskas subjektyvu, viskas yra tavyje, nieko nėra
iš tikrųjų – kai eilėraštuką,
atsikandęs uždrausto vaisiaus,

kuri, – esi niekas, viskas objektyvu,
viskas tikra, visur
viskas byloja viskam,

viską persmelkusi viešpatauja Dievo kūryba –
sukramtai, nuryji,
sukuri eilėraštuką –

dieviškos patirtys, ----------
----
niekiniai rezultatai.

Jurgiui – aktoriui, riteriui

Kol, gyvendamas kitų gyvenimus, mokaisi, kaip
derėtų ar nederėtų gyventi –

tikėkimės, sūnau, kad ir tavo gyvenimas tau bus
ilga pamoka,

rimta pamoka ir tau, ir kitiems – gera pamoka,
nes atrodo, kad čia –

tik kvailiojimai, ir nieko iš tiesų nesimokoma –
įdomi pamoka,

nes, davus daugiau, daug daugiau, nei šiandien
(nuo amžių

smeigdamas dharmai prieštaraujantį geismo
slibiną, didžiausią

kšatrijo priešą) mėgintum įsivaizduoti – pralekia
nepastebimai.

Gal tai ir nieko nereiškia, bet dėkingas likimui, kad tapau tuo, kuo šiandien esu ir turiu

ką čia veikti dar gerus penkiolika tūkstančių metų, kol tavo sąmonėje išaušęs nubusiu,

mylimas drauge, atskleidęs man visa ko priežastingumą. Nesu religingas, bet suku

priedermių ratą. Iškvėpimui, kaip mokai, įkvėpimą aukoju. Tavo meile nebedvejoju

nei mintimi, nei jausmu, beprasmybės dirvonuos prasmės gyvą grūdą tręšdamas

reiškiančiais žodžiais. Šiuos sudėliodamas, kaip išmokei, gražiai ir tvarkingai.

APVALAUS PASAULIO

Keistas, didelis šis pasaulis.
Vis dėlto – apvalus. Tave,
mano mokytojau, trims
dešimtmečiams pasislinkus,

mano mokinys auklėja, moko,
kaip eiles derėtų rašyti,
o tu jo nuolankiai klausaisi.

Spjauk, nesivarginк! Nebepakeisi.
Eiva šunims šėko pjauti į tavo giraitę.

DIDELIŲ AUSŲ

Kas turi ausis, tesiklauso.
Mt 13, 9

Esu tas, kuris turi ausis.
Klausausi. Ir kartais, atrodo,

netgi girdžiu. O jei visa tai –
tik atrodo, jei negirdžiu nieko, –

vis tiek turiu tas ausis. Dargi,
kaip Friedrichas Nietzsche,

norėčiau jų daug mažesnių.

ŽINOJIMO

Dievas tikriausiai yra. Ir tu
tikriausiai žinai, kur jį rasti.

Ten, kur nieko tu nežinai,
ten, kur niekas nieko nežino,
ten, kur dar nieko nėra

iš tikrųjų – eilėraštukuose
būsimuose.

PAKYLĖTOS RETORIKOS

Ir kaip čia dabar išvengsi
pakylėtos retorikos,
kai vakaras toks nuostabus?

Daug kas dar žydi,
bet nokina vaisius jau
ir vyšnios, ir obelys senos.

Visą dieną
po šlamančiais medžiais
skaičiau tik gerus poetus.

Nepastebėtas laikas
prabėgo, o dabar va
sugrįžta –

vakaras antikinis –
tarytum gyvi jie,
paskambinčiau – atsilieptų.

Kregždės audžia aukštai.
Aukščiau ir aukščiau.
Tai ir aš, matai, su jomis.

Tas pats kelias veda tiek į kalną, tiek nuo kalno.
Herakleitas

Tai.

Tai, ką turi.

Tai, ko neišmanai.

Tai, ko niekam nereikia.

Tai, be ko nieko niekur nebūtų.

Tai, kas neįmanoma jokioje amžinybėje.

Tai, kuo vėl nuojauta protui nusišypsojo: ne tai.

PAMĖGINKIM DAR KARTĄ

Neverta šnekėti apie poeziją.
Šitas žodis nesuprastas
arba suprastas neteisingai.

Povo uodegos akys, lakštingalos
trelių naujovės – kad ir ką,
kad ir kaip beišreikštum.

Kūryba? Alkoholinis mąstymas,
linksmoji kankynė dar kartą
ir dar kartą mėginant sunerti

šviesas, kad įsižiebtų pasaulis.
Mokslininkas greitai suvoktų
eksperimento bergždumą,

rimtas mąstytojas – išprotėtų,
vaikui – ir tam – nusibostų.
Apie poeziją nebešnekėkim.

Bet pamėginkim dar kartą.
Dar kartą, Viešpatie, ir yra jos –
kaip ir mūsų gyvybių – esmė.

Povo uodegoje,
lakštingalos trelėje
etc.

Kas liepia? Kodėl tau, paikas pasauli,
apgailestaudamas, gailėdamas, rodau
eiles, iš tavęs prisikėlusias? Juk seniai
nesitikiu supratimo, netrokštu patikti.
Ypač – kai pats, sau nepatikdamas,
nieko nesuprantu.
Ar šitaip jos,

mūsų eilės, kerštauja? Nes yra atpažintos,
patirtos, pažadintos beviltiškam triūsui?
Rodo ir rodo mums mus – nepažįstamus,
pokvaišius, pašarvotus, negabius atsibusti.

Klaikią, tuščiai atnašaudami, tuštumą
dangstom, baisią slapstom tuštybę!
Dievo vardu

liepoms žydint.

Čia dar sapnas. Pats pasienis, giraitė kažkur prie širdies,
kur pavasariais vis ataidi lakštutės *paplak*. Bet šįryt –

tylu, tik ilsisi lajoje iš anapus šiaip ne taip parsiboginęs vėjas –
kontrabandininkas, knygnešys.

– Kas naujo ten, kur nieko nėra, ką šį sykį atneši mums? –
klausia senoji panelė vaizduotė, mėgėja meilės romanų.

– Kas bus, kas nebus, vis dėlto kokios mados tendencijos? –
neatlyžta fantazija išsičiustijusi.

– Gal turėtumėt gražių, prasmingų prisiminimų, kuriuos
užmiršau? – teiraujasi suvaikėjusi atmintis.

– Nieko naujo, panelės, nieko tikro, – nusižiovauja vėjas
ir sušnara lapas po lapo, – viskas taip pat, kaip ir buvo

per amžius. Jūsų linksma mirtis vėl man įdavė eilėraštukų
knygelę, sakė – šita jau tikrai paskutinė, prisakė – mėginkit!

Tegul pagaliau ją kas nors atsibudęs parašo.

RUGPJŪČIO ŠEŠTOJI

Tūkstantis devyni šimtai aštuoniasdešimt aštuntųjų
rugpjūčio šeštoji,
kai įkvėpei pirmą sykį.

Sutikau šitą žinią valkataudamas Nidoje, ir lyg elektra
nupurtė mane kaltas
džiaugsmas ir neviltis.

Dabar tai rašau, Vyturėli, vien tam, kad jau įsiminčiau
tavo gimtadienio datą,
kurią kasmet pamirštu,

įsidėmėjęs tik pradžią rugpjūčio. Nederėtų dėti knygelėn.
Bet negi už tavo gimimą
galėtų būti joje

kas nors vertingesnio?

SKIAUTĖ

Jei ką naujo, šlovindamas žygius,
išausčiau – niekas nei Valdovų
rūmuose, nei Gorkio gatvėje
manęs nesuprastų, todėl nieko
naujo neausiu – ir seno

vis tiek nesupras: visada buvau
jūsų pusėje, nužemintieji, išskyrus –
kai susidurdavau su jumis.
Sušiktos staklės!

Smurgsojome „Tauro rage“ su Valdu Daškevičiumi, rimtu kėdainiškiu, ir jis pasakė,

kad yra toks Nobelio premiją pelnęs lenkų, taip pat ir lietuvių poetas Czesławas Miłoszas,

kuris kuria kaitaliodamas ilgas ir trumpas eilutes – ilgut ilgėliausią keičia trumput trumputėlė.

Man tai padarė neišdildomą įspūdį. Lenkai, lietuviai. Ilgos ir trumpos eilutės.

Pro šalį – ilgomis, trumpomis eilutėmis – prasvirduliuojantys pokvailiai mūsų gyvenimai.

Tau, amžinybe, mano daina nesiliaujanti –

tuštumoje ir tuštybėje aidi
vienodai bukai.

PRIEŠ VEIDRODĮ

Atrodo, kad, jei regisi,
tai žegnokis.

Regisi, kad, atrodo,
žegnojiesi atbulai.

PAMAČIAU

Į sodą
su reikalais
strazdas atskrido.
Nutūpė už trejeto žingsnių.
Čerkštelėjo.
Galvą pakreipęs pažvelgė į mane.

Tada save pamačiau:
didelis –
įdomus –
pavojingas.
Vis dėlto – niekis prieš katę.

Nesudėsiu tau, laisve, ryto giesmės – nei man,
nei tau jos nereikia. Laisvą gyvenimą
pasirinkęs, tavęs niekada neregėjau.

Manimi atitvėrei
save nuo manęs, tavimi
nuo savęs atsitvėriau.

Bet kalnuose ir kalėjimuose aušta, ir mes
vienas kito oru alsuojam.

ALBA
gyvenimui

Dėkingas, ištikęs gyvenime,
kad eini su manim – neskubi,
neatsilieki. Rodai dabarties
grimasas. Pakenti neišmanymą.
Atleidi už menką didybę –
bičiuliškai pašiepi, neverti

žudyti, kad būčiau. Davęs tuos,
kuriuos myliu, visus tuos, kurie
neapkenčia, suprasti liepi.
Kad gėrį ir blogį dar vaikystėje
atpažinti išmokei, senstant –
nepainioti tiesos ir teisybės.

Paskyrei karčią poeziją
nuo bailumo ir ištižimo, parodei
nežinojimo vertę. Ir kas rytą
dėl juoko man dovanoji mane
nenaudingą. Bet trokštantį
sužinoti. Dar gyvesnį, nei vakar.

ALBA
laikui

Tik tu, mano laike, tik tu
man skirtasis. Kas rytą atneši
dovanų, lepini nebūtinu
dėmesiu, esi ištikimas labiau,
nei kas kitas gyvenime šitame.

Neperki mano meilės, neverti
viešumoje šlykščiai dulkintis,
visada kalbi tiesą. Nemulkini,
neprievartauji. Linksminies
mano bandymais laiką užmušti,

užmuštas bėgi greičiau ir greičiau.
Pasiilgsiu tavęs. Jaučiu, kad ir tu
manęs pasiilgsi, nes niekad
nebuvo taip, jog būčiau tavęs
neturėjęs ir niekad nebuvo taip,

kad ir tu neturėtum manęs.
Tavąją kalbą, vis paniurnėdamas,
kad nieko nesuprantu, moku
geriausiai – šios ir kitų žalčio
gudrybių tu, balandėli, išmokei.

Žinau – apsimetęs, kaip visada,
abejingas, ilgėsies, draugeli,
kai būsiu kitur arba niekur. Neilgai
egzistuosi, nutekėjęs bibliotekon,
atleisk. Nes tau, galingasai, tau,

pasaulių griovėjau, teks už mane
nusilenkt mano mirčiai – kad visą
gyvenimą buvo greta, skatino,
vertė dirbti teisingus ir būtinus,
pažiūrėti – beverčius darbus.

Padėkok ir už tai, kad su ja
niekad nesusitikome,
niekad nesusitiksim.

ALBA
meilei

Myliu, meile, nes tveri mane
šitiek metų, vis kurstai, o rytas
protingesnis už vakarą. Gyventi
nemokai, neakini nusižudyti.
Išgelbėjai mane nuo manęs.
Mano laiką ir mano gyvenimą.

O dėkingiausias, jog tveriamas
nė nepastebėjau, kad gražiausi
mudviejų metai praeina
baisiais laikais baisioje šalyje.
Nemokėjau mylėti. Nemokėjau

rašyti eilių, nes geidžiau rezultato.
Bet juk siaubingai laimingas buvau
ten ir tada! Visa tai, ką sukūriau –
iš tavo alsavimo, nežinomoji.
Čia ir dabar, mano meile. Kai jau

manęs nebeliks – ilgai dar galuosies.
Veikianti, nepastebėta. Neturėdama –
kaip čia, kaip dabar – ten ir tada

ką prarasti.

ALBA
atminčiai

Nepamiršiu, trumpa atmintie,
vien už tai, kad esi ir mulkini
sąmonę, painiodama tikrą,
įsivaizduotą. Viską spalvini

daug gražiau, negu buvo, arba
užsimerki iš gėdos nuraudus
gyvenimo saulėlydžio šviesoje.

Nenorėčiau netekti tavęs,
o ir tu be manęs nepatemptum
kasdienybių naštos. Prisimink,
už ką tau dar padėkoti norėjau,
iš anksto.

Ak, taip. Šitą rytą atsiminti norėčiau.
Tai ir atmink, kad primintum,
kaip galbūt buvo nebuvo. Ir – ačiū

vis tiek.

ALBA
vienatvei

Neturėjau kur dėtis, atėjau pas tave.
Naktį prašokom kartu, eilėraštėjom,
žodžiai gražiai ir teisingai dėliojosi
mudviejų magnetiniuose laukuose,
kol susilaukėm aušros.

Kur dėtis žodžiams, jei čia ir dabar
pasimaišė? Kur dėtis visiems
pasimaišiusiems artimiesiems,
kurie – gyvi ir numirę – meilės lauke
mūšiui jau išrikiuoti? Dangus
žvaigždėtas, moralinis imperatyvas,

nesibaigianti Kurukšetra. Kažkur gaudžia
išprotėjęs pasaulis. Jo pabaigai
turime net per daug, o mums
nieko nereikia. Vienam kito ir šio
apsimestinio abejingumo gana.

Vienatve, kurtizane, ak, dieviškoji,
kas būčiau aš be tavęs? Tuštybių
tuštybė. O tu be manęs? *Canto*,
žemė bevaisė, nugyventa žmonių
tuščiavidurių, poundų ir eliotų.

ALBA
kvailybei

Vos tik rytas su protu nušvinta –
tu jau ir čia. Viską žinai, supranti,
paprotint gali. Visatoje pilna daiktų,

kurie tau nuolankiai tarnauja,
minčių valdove. Tau priklauso
ir šitas pasaulis. Tavo labui dirba

institucijos ir institutai, lūžta
filosofijos katedros. Į tave pasėti
suveši imperatoriai ir didžiūnai,

rimčiausi išminčiai tau šypsosi
supratingai, o tu kvatojiesi su poetais.
Bet man tai nesi gailestinga!

Verti samprotauti, pasamprotavus –
susimąstyti, dauginti prislegiantį
idiotizmą. Vargstam, plušame it bitutės,

vis nepatenkinti. Nemažai transporto
priemonių mudu atradom, išradom
ne mažiau kontinentų. Mūsų dviračiai,

mūsų amerikos – šekit, negaila!
Dauginkimės ir klestėkim, dosnioji,
šiam gyvenimui mokinių uždėjo.

Daug mokytojų turiu, bet tavo pamokos –
įdomiausios. Esi man vienatinė išmintis,
mano kvailybe. Kitos neturiu ir nenoriu,

priimu tokią, kokia esi. Neprieštarauju.
Nes tik cikuta, tik nuodai išlaisvintų
nuo tavęs – Sokratas tą puikiai suprato.

ALBA

draugystei

Maniau, kad draugų neturiu,
o šit kiek čia jų susirinko –
pačių mylimiausių, gyviausiai
numirusių, mirtiniausiai gyvų.

Drauge pasitiksime rytą.
Budėsime sargyboje
ligi trečiųjų gaidžių.

Ačiū, mano draugai,
kad šioje kelionėje buvote su manimi,
niekada neapleidote.

Tau, Jėzau Kristau, personaliai,
nes kentei netikėjimą, dvejones,
kasdienį burnojimą, apsileidimą.

Jums, didieji poetai, ir jums,
ne tokie dideli.
O ypač – tai jums, mažutėliai.

Ačiū, draugyste, ir tau
už draugus prakeiktuosius.
Anksti jų netekom.

O štai stovi drauge su visais,
šypsosi aušrai. Šįryt, aguonų laukuos.

PASAULIO PABAIGA NR. 20140824

Nugyvenęs epochą be gilių sukrėtimų, baigiantis
vasarai, prieš pat karą, kuris dar nedrįsta
čia prasidėti, atsivertęs poetą katastrofistą,
kurio kartai išbandymų ir baisybių teko gausiau,

nei koks katastrofistas įsivaizduoti įstengtų,
vartaisi paplūdimy. Ošia jūra, klykia žuvėdros,
žmonės atostogauja. Staiga viskas nuščiūva,
tarytum, šviesai užgesus, stotų tiesos

akimirkos begalybė – iliuzija, kurią tuoj užlies
tavo įsivaizduoti šnabždesiai aklinoj
tamsoje, riksmai pasmerktųjų, klausinėjančių,
kas nutiko. Nieko! Kol kas nieko baisaus –

raminiesi, – tik baigės dar vienas susapnuotas
pasaulis – ten buvome mes, buvote jūs,
karšti čeburekai, šaltas alus, saulė ir debesys,
vieniša burė bolavo ties horizontu,

bet nebuvo pasauly tame šitos keverzonės.
O dabar – vėl šviesu, sekmadienis, ir nauja
savaitė rytoj. Žmonės, bangos, žuvėdros.
Nuogut nuogutėlė verkia mergaitė maža.

Pilvuką jai skauda, o pasakyti nemoka.

Jau suręsti dorinio imperatyvo sienojai, sąmonės stogas –
įžvaigždintas,

saulės vainikas – iškeltas, nemąstantys žmonės – laimingi.
Mūsų vartai –

plačiai atverti, mūsų durys – atidarytos: ateik, pasilik. Dieną,
kai ilsis kas gyva,

spoksom pro langus į ten, kur dar nieko nėra, – viliamės,
įsivaizduojam; ir vis dar

nebuvo taip, kad nieko nebūtų, viskas kaip buvę: moteris
nuskina vaisių,

vyras, gyvenantis iš palikimo, tūkstantį pirmą kartą miršta
iš meilės, vaikas

išdrįsta peržengti slenkstį. Še tau, pasauli, ir pabaigtuvės.
Nebedaug

mums beliko. Todėl švęskime kaip ir šventėm – vienas kitam
vis palinkėdami

sveikatos, ramybės, ----------
viso geriausio.

trys viename

KAŠTONAI (2)

Pilnos kišenės kaštonų –
niekam nereikalingų pasaulių

vaikystės senos.
Kartą pasaulyje viename...

ŠVIESIOS, TRUMPĖJANČIOS DIENOS

Šviesios, trumpėjančios dienos.
Ruduo – neseniai prasidėjęs,
nustebęs ir pasimetęs. Tai – laikas,

kai *šiandien* yra galingesnis
už viską ryjantį *niekados*, kai meilė,
užstačius plaštakės gyvybę,

regis, apžaidžia mirtį. Įkvėpk,
netyčia pradėtas eilėraštuk!
Tegul tavo pauzes pripildo –

kaip vaikystėje ir niekad vėliau –
grybais kvepiantis oras,

lai, didelei tamsai artėjant,
spindi rasotais voratinkliais

būsimasis tavo *dabar*.

TIK ČIA

Nerūpi man šiapusybė.
Kitapusybė – juolab.
Nes angelas – vaikystės

rytmečio šviesoje
iš knygų
dulkių susiformavęs,

iš jų ramios atminties
ir vaizduotės – šypsos
tik čia, abipusybėje.

ASILĖLIS PRIE ŠULINIO

Ką ten matai? ----------

---------- tai.

Savo mane? ----------

---------- ne.

Ar nebaisu? ----------

---------- su...

2014 09 09 - 08

Aidas be balso –
baisu,
bet baisiau būtų

balsas be aido.

Jaunystėje poezija per sielos pragarus vedė,
ištroškusį svaigia savo blaivybe kamavo, išprotėti
kaip žmogui, numirti neleido.
Tai dabar ir aš jai, bjaurybei
brangiausiai, neleidžiu.

Jaunystėje norėjau būti
poetas.
Šiandien tenoriu būti
žmogus – taip,
kad niekas nepastebėtų.

Neieškok čia poezijos.
Nesitikėk žmogiškumo.

Laiko niekams turiu –
Uldį Berziņį skaitinėju.
Ieškau, ko nepametęs.
Savo randu.

Virš poezijos, virš gyvenimo

knygos, vėl atverstos.

Jūros krantas. Gal krantas, gal jūros.
Gal ir ne jūros, o gal ir ne krantas.
Bet atoslūgio juosta
driekiasi gal kilometrą, tad ir krantas,
jei tai tikrai yra krantas,
turbūt vandenyno. Kriauklė, žvaigždė,

kur ne kur kruta vėžiagyvis, žiopčioja
kelios nemenkos gal žuvys,
apėjęs jūržolėmis, nuo kurių kyla garai,
rūdija senas automobilis –
regis, tavo tėvelio „Moskvičius". Jame

100 tūno varlė – senovėje gyvenusi šulinyje,
į kurį įsitempdavo pažiūrėti atsėlinusius
neklusnius aidukus. Ties horizontu –
lyg debesys,

lyg bokštai neįtikėtinai didelio miesto.
Į seklumą išmesto laivo tarytum nėra,
bet pagalvoji *jei būtų* – ir jis atsiranda.

Šviesoje nesuvokiamo tau šaltinio šešėlį
tarp gyvų šešėlių meti.
Sveiki gyvi, mirusieji!
Ar čia, sapnuose, aš svečiuojuos pas jus,

ar jūs pas mane? Klausimas taip pat – idiotas.
Rimtas, susišukavęs. Ne vietoje ir ne laiku

neišvengiamam atsakymui, kurį senokai
žinai, pasirengęs.

Žinau, kad tuoj nesunkiai sukursiu
eilėraštuką. Žinau, kad jis
bus nedidukas.
Žinau, kad likimas jo, kaip ir mano,
bus liūdnas.
Žinau, kad būsime vienas kitam –
kaip ir niekam pasaulyje šitame –
nereikalingi.

O tai, kad laisvė šitokio
nereikalingumo
gal ir yra ta prasmė, kurios ieškom
ir rasti negalim, – nežinau,
nenoriu žinoti.

2014 09 15 Opatija

2 (eilėraštis)

Prisėdu, įkvepiu, į debesį
pasižiūriu.

Dar viens grakštus judesiukas,
iškvėpk – ir jau kūrinėlis.

Bet kažko vis dar trūksta...

Talento! –
purpteli kritikas žvirblis.

Purptelėjimo ir tetrūko!

3 (komentaras)

Eik jau, žvirbleli! Skrisk.
Silpnas
esu. Nenoriu sunkumų
gyvenime lengvame.

Žvitrų žvirblį – tuoj pat.
Bet talento, sveriančio tiek,
kiek žmogus, – nepakelčiau.

Buvo žydras sekmadienio rytas.
Putlūs debesys kalną mylavo, ir ežeras –
be sarmatos, be menkiausios pavydo
raukšlelės – atspindėjo tą aktą;
Liucernoj suskambo varpai, ir dingojos,
kad laikas, sklidinai prisipildęs
vienatinės mano gyvybės plakimo,
nuščiuvo.
O, grožio žavus laikinume
amžinybėje pažadėtoje, akimirka,
kada supranti, jog visa būtis tau dėkoja
už tai, kad esi, suvoki, sugebi pasakyti!

Skaičiau šį pasaulį – tarytum Dievui
už viską dėkojančio poeto
eiles įstabias, pakenčiamai išverstas
katalikybės žinovo, eksperto,
ambasadoriaus prie Viešpaties sosto,
slapto Šėtono tarno.

BE MENKIAUSIO SARKAZMO

Neišdrįsau, kaip tikėjau,
derėtų poetui,
numirti laiku.
Kai viskas, atrodė, jau baigta.

Net baisiausioje nevilty
juodžiausiomis dienomis
dar labiau išsigandęs
dar baisesnei rytdienai
atidėdavau.

Taip gyvenau.
Lig ryt
gelbstinčiais eilėraštukais.

Ir štai šitaip
netikėtai po savaitės
rytoj
penkiasdešimt ketveri man –
kaip niekad.

Šviesu, ir viskas –
be menkiausio sarkazmo –
dar prieš akis,
o ypač – mirtis.

Nederanti, nebaisi ir –
kaip visada – ne laiku.

RUDUO. IR ŽIOGAS

Ruduo. Ir žiogas,
kurio šiąnakt, per šalną,
neliks.

Kiek žiauraus grožio
jo čirpime, džiaugsmo,
skaisčios banalybės!

Nublanksta prieš juos
net ir šis – su tūkstančiais
vasarų susidėjęs –

kas rudenį paskutinis –
mano žiogiškas nežinojimas.

VIS APIE SAVE

Vis apie save,
brangiausiąjį
idiotą?

O kenčianti
žmonija?

Siaubas?
Priežastys
šito siaubo?

Šaltas grožis
tiesos?

Gudrūs teisybės
niuansai?

Šviesą ryjantys
demonai?

Blogis
dailus,

besišypsančiu
veidu žmogaus?

Konformistų
patriotizmas?

Niekšų ir kvailių
dvasingumas?

Patriotizmas
kolaborantų?

Viešumos
viešnamiai?

Manipuliacijos
miniomis?
Dievo vardu?

Socialinis
teisingumas?

Sveikai nutukusi
krikščionybė?

Buda
kaip buduaras?

Duona,
žaidimai?

Raguoliai
ir botagėliai?

Pimpaliukai,
putytės?

Ragai
ir kanopos?

Apie pasaulį
ką sužinojai?

Kur gyveni?
Kodėl?

Čia, ne kitur,
šitaip, o ne kitaip?

Už ką visa tai?

Dar kartą
ir dar kartą?

Tęstum
ir tęstum?

Pakaks.

Atsibusk,
metas miegoti.

Saldžių tau sapnų.

Metas migloti.
Mėnulis jau patekėjo.

Skuodžia kalnų šešėliais
žilas pinkfloydiškas triušis.

Su visa pagarba, netgi meile – kodėl
čia dabar kamuojuos su tuo
Kur pateka saulė ir kur nusileidžia?
Juk nesu nei profesorius, nei studentas.

O poezijos, išplerusios lyg ilgas gyvenimas,
nokintos ilgai pažinimo medžio
pavėsio atmintyje, likimui lėmus dar
pagyventi, ir pats priraškysiu, gebu.

Profesorių duonai,
studentų kankynėms.

Mūsų, amžiams jaunų neišmanėlių,
pasišaipymams.

VIETOJE IŠVADŲ

Kaip liudija mus pasiekę
geriausieji pavyzdžiai, –
matė pasaulį.

Tik
kažkaip
abstraktokai.

Trumparegėmis akimis.
Dar trumparegesniu
proteliu.

Vis dėlto nieko
nebuvo, ko jo akims
ir proteliui nebūtų.

Ir vienur, ir kitur
viskas jam liejosi
vaikiškom akvarelėm.

Bet, jei būtų kitaip,
jei pats viską aiškiai
matytų, suprastų –

kam reiktų poezijos?
Kas paliudytų
žinantį nežinojimą?
Nežinau.

Neturėsiu tau ką
pasakyti.

Gal tik –
prisnigo!

Ir sakinių sodai
primena

langus,
išmargintus šalčio.

Nutirps – vėl
toliai pasimatys.

Viešpatie,
kaip arti

taip ir bus.

Sudie, Adrija, – mano meile rami, paskutine.
Štai ir aš – kaip jaunas svajojau – jau beveik
Vidužemio jūrų poetas.

Savo gelmę matai manyje? Taip, kaip savąją
tavyje įžiūrėjau. Tavo salos toliuos miglotuos,
mano eilėraštukai.

Iš kurio ši šviesa, ši bauginančiai komiška mėlynybė,
mūsų šviesybe? Devynioliktojo, mudviejų meilės
amžiaus, romantika pavėlavusi?

Neįsisupę plačiai vakarų vilnimis – apie ką
 susimąstėm? Apie Osipą Mandelštamą. Vidužemio
pasipūtėlį, kaip ir mes,

žinojusį savo vertę, mylimiausią jaunystės poetą.
Apie kraupiai dėsningą jo mirtį – Gulage,
ant šiukšlių krūvos.

Tiesiogine, perkeltine prasmėmis.

BŪTŲ GERA ŽINOTI

Būtų gera žinoti, kur gyvenu.
Po manimi – tūkstančiai metų,
gyvenimų knibždėlynai,
o meilės istorijos gerklę užgniaužtų
nuožmiausiam iš pašaipūnų.

Urvuose ir trobesiuose,
vienuolynuose ir kareivinėse,
rūmuose ir daugiabučiuose,
dvareliuose, palivarkuose
prasmės su beprasmybėmis
sanguliauja,

mūsų dienos ir mūsų naktys,
pasiaukojimas, išdavystė,
paslaptys – kraupios ir linksmos,
akivaizdybės. Viskam savas laikas,
viskam sava priežastis.

Li Bo pabučiuoja mėnulį,
senis Vytautas krinta nuo žirgo,
jau parsinešė žuvį Sigitas.
Tai – tik detalės, į paiką galvą
pabeldusios, tik pabaigos,
tik laimingos, tik trys,
iš beveik begalybės, išlaikiusios
amžiams vardus.

Kai šrapnelis su zyklonu galvoje
jau tik šokantys žodžiai,
būtų gera žinoti, kur gyvenu,
su kuo, ką renkuosi. Studentą,
Tiananmenio aikštėje
prieš tankų koloną išėjusį,

vyrus Lietuvoje, dar vaikus,
miestelių aikštėse numestus
su nupjautais lyties organais
burnose, moterį, įstumtą į siloso
duobę, jaučių trypiamą,
traukiančią ariją toreadoro.
Sibire, minutė prieš mirtį.
Neseni pavyzdžiai. Ir tik trys
iš beveik begalybės bevardės.

O, kiek neišsipildžiusių lūkesčių
palikta man, kiek laimės nepatirtos!

Būtų gera žinoti.
Kad mano laiku kažkas sudėjo mane
ne ant šūdo krūvos.

BARBARAS

Ne ten, šventasis Bernardai,
ne ten.

Ir net ne ten, Uršule, šventoji
globėja mergelių ir vienaragių.

Kalbos miškuose, etimologijų girioje,
kur susitinka lokys ir meška,

o laukymėse ganos
neprotingi saulės zuikučiai, – tik čia

mano tėvynė.

Nesakau, kad pastarieji tvarinėliai –
pranašesni. Bet, nevidonai, – gyvi,
ambicingi. Nė nemano
stotis į būsimą knygą ten, kur liepiu.
Kiekvienas būti pirmas norėtų,
dar labiau – paskutinis. Tas, kurs
įkals lemiamą tritaškį. Stumdosi
žodžių galūnėmis, apšneka vienas
kitą gal ir teisingai, bet negražiai.
Giriasi: *Kalniečio pristigot?*
Negi neįžvelgiat manojo kalniškumo?
Ypač tie, kuriems gresia išlėkti.

Kiek kitaip čia. Apniūkęs sekmadienis.
Regis – ir aš šiek tiek sirguliuoju.
Gerą valandą kiurksome Rygos
oro uoste. Pro langą matau
porą lėktuvų – tą, kuriuo neseniai
atskridau, ir tą, kuriuo netrukus
išskrisiu; pirmą ir paskutinį? Gal kur nors
aerodrome yra lainerių ir daugiau,
rimtesnių – bet negi jie man turėtų
rūpėti? Nejau jaudinti privalėtų visi
pakilimai, nusileidimai?

Pergalės ir pralaimėjimai? Būsimų
knygų tiražai, pelnysimos premijos,
apdovanojimai, sklaida, visuomeninis
jų poveikis, rezonansas kultūroje
išsigimstančioj, apskritai – būsimos knygos?
Atskridai ir išskrisi. Ir viskas.
Ketvirtoji vieta* pasaulyje šitame –
pati nuostabiausia! Nevertinam
jūsų medalių.

Prie viešpataujančiųjų jie prirakina,
o poeziją nugali beletristika.

2014 09 21 Rygos oro uostas

Užklydau netyčia. Bet mudu, sudegti
pasmerkta Knyga, žinome, kad *netyčia* –
nevykęs pasiteisinimas, kai prisidirbi
gyvenime, kuriame viskas, išskyrus blogio
nemirtingumą ir abejotiną laiką, – netyčia.

Juokaujame, kad tą žinome.
Juokaujame, kad netyčia. Mes
mėgstame, kas benutiktų, rimtai
pajuokauti. Netyčia dėsningai
užklydau. Nutirpusiomis kojomis
stoviu tarp jau nesančių knygų
skaitytojų, geliančias strėnas
atrėmęs trumpam į ilgo gyvenimo
staktą. Ten, kur jau girdis balsai.

Klausausi gyvųjų, kurių nuo mūsiškių
ir knygų senokai nebeskiriu. Šypsausi,
regis, vienintelis. Lyg viskas, kas vyksta,
būtų skirta tik man – svečiui, užsukusiam
į gyvenimą. Kad išgirsčiau. Kad tai,
ką girdžiu, atkartočiau. Nes net ir
griuvėsiuose niekas negirdi, kaip kūnų
dulkėmis knygų pelenai mums byloja:

literatūra, kuriai nebereikia
mirusių rašytojų, miršta,
---
ir miršta tauta, kuriai nebereikia
gyvos literatūros. ---

Ir švytinčioj prietemoj, pradžioje
tunelio, kuriuo esu tarp pasaulių,
kur tu, liepsnojusi, dar smilksti manyje,
čia, dabar, Žemaitijos gatvėje keturi,
Vilniaus geto bibliotekoje,

jidiš nuaidi gyviau, nei lietuvių.

MELDŽIUOSI

Bjaurų sukūriau pasaulį.
Čia net lakštingala suokia,
man pavydėdama.

Viešpatie, silpnas esu.
Didelis blogis veši many.
Pasigailėk!
Nusuk jai sprandelį.

KUR TOKĮ RASIU?

1
sapne, vagiant ir valgant
avietes nuo krūmo prie galo

plytinio namo, tokio pat,
kaip tėvų namas Vilniuje,
Kalinausko 11, kur avietės
niekad neaugo,

trys vaikai priėjo ir tarė:
– aš esu Sigitas Geda

2
triptiką privalai sudėlioti –
iš trigubo Dievo buvimo,
vieno trijuos ir trijų viename,

kad būtų senas ir negražus,
atėjęs iš Mesopotamijos

3
gyvas, siaubingas, be proto

KVAILAS EILĖRAŠTUKAS

Kvailas eilėraštukas!
Iš baimės būti
net virpa!
Virpėdamas
tampa.

UNIJA

– bundant –

Buda. Kokia dar Buda?

– Prabuda?

– Probuda.

2014 10 12 Unės gimtadienis

TIK KĄ NUBUDUS

O, jei pavyktų
kasryt užrašyti
tikruosius sapnus, –

didis užrašytojas būtum!
Bet sapnuoji gražiau,
nei rašai.

Kartais – baisiau.
Tiesą sakant – kaip gyveni,
taip sapnuoji:

tuščius butelius
ten superka dar pigiau,
nei gyvenime realiame.

Netgi senovinius,
retus, iš vaikystės,
nuo „Coca-Colos" –

su užsilikusiais
paskutiniais, pačiais
saldžiausiais lašais

vos prasidėjus
vis besibaigiančio
tavo gyvenimo.

ŠLAMŠTAS

Šlamštas yra abstrakti meilė,
kurią taip aštriai vėl staiga pajutau,
šlamštas yra kartais jos padiktuojami
netikėčiausi diktantai.

Šlamštas yra lemtis,
šlamštas yra atmintis,
šlamštas yra nuostabus ir suvoktas

mano gyvenimas: tau, mylimasis,
tau, visaėdi,
tau, brangusis besoti –
dieną ir naktį, rytą ir vakarą

šlamšt nepaliaujantis laike.

KAS TEN

Kas ten, po šito? Ir kaip?
Lygiai taip, kaip prieš tai?
Lygiai tiek?
Nei daugiau, nei mažiau?
Nieko – kaip vakar?
Nieko – kaip ryt?
Įkvėpė ir iškvėps?

Įkvėpiau ir iškvėpsiu:
didelis, didelis džiaugsmas!
Dar būti,
dar nežinoti. Gyventi.
Sielvartauti, kad nežinai.

Šitiek valkatų, tiek ubagų, kiek šįryt,
spalio devintąją dieną, mačiau
besišildančių skverelyje aplink Jūsų
katiną akmeninį, šv. Jurga, Vilniuje
net prie Aušros vartų
švenčių liūdniausiomis dienomis
neteko matyti. O juk šitaip, mieloji,

savo užburtoje pilyje ir man suteikdavot
prieglobstį atokvėpio valandėlę. Kur
būta, kas veikta? Regėjosi – metai, kiti,
šimtmetis, naujas – ir praliuoksėjo! -----
----- Kai jodamas
po valandėlės šiuos žodžius tariu
angelui Diktofonui – sutemsta, žvarbus

vėjas pakyla, ir šarka, iš kairės dešinėn
pralėkdama prieš akis, beveik paliečia
antveidį. Gyvenimas susvirduliuoja.
Bet spindulio ietis ir vėl praskrodžia šydą –

kad auksu vienas kitam dar kartą nusišypsotų
mūsų kasdienybių pasauliai.

Fuck yourself and safe your money.
Iš jaunystės

„Literatūroje ir mene", įdievintas žavios kultūros atašė,
iš atvaizdo rodė fuck'ą ir, šmaikščiai atliepdamas
idiotiškiems klausimams,
jau net nebesistebėjo

mažutėlių kvailybe. Žaidė. Vis dar, tenisą aitrindamas
airišku viskiu, kankinos. O ir jo paties eksponuojamo
tarytum saldaus ir vertingo
gyvenimo nuotraukos –

iš Londono ir Berlyno, Mantujos ir Nikosijos. Neryškūs
vyrai, kažkokios moterys, *bibiena*. Žinau –
adresantui nė nesumojant,
visa tai skiriama man.

Idant ir aš artėjančiai šlykščiajai gailestingajai vieną dieną
pirštu parodyčiau – gyvenu! talentingai; trumpais,
užtikrintais sakiniais; nepaimtomis
kasdienybių tvirtovėmis;

beaistrės tiesos fotografijomis. Kad, susigėlęs menku
pavydu, atkusčiau. Ir kuo gi dabar atsiteisiu?
Meilės ištemptomis eilėmis?
Nukapotomis pėdomis?

Susiraukęs kaip devynios pėtnyčios.
Tetukė šitaip sakydavo. Dažniausiai –
apie mane.

Prisiminiau po daugelio metų

ir išsišiepiau, tartum Velykų sekmadienis
su Marcelijaus margučiu.

Jei šią akimirką nesišypsotum
man manyje – čia būtų
tik užpustyti laukai,
tik sniegas. Vos prašvitus –
jau ir temstanti nykuma.

O dabar – paprasta ir vaisku.
Net laukai užpustyti.
Net sniegas.
Net mes.

2014 11 26 Kelyje į Šiaurę

TRYS KETURI

dievėti mėgindamas paskutinę eilutę, turėtum
užmiršti žodžius, ir tegul

tavo tyloj gaudžia Rotonda iš prašapusio amžiaus,
visiems suvažiuojant

su linksmomis istorijomis, grįžtant liūdna istorija
virtusiais likimais

žydinčios, užsimiršusios aguonų vasaros paskutinį
sekmadienį, apsvaigusią,

šiltą, iš nebūties čia, dabar prasišvietusią popietę,
kai ūmai vėl

pirmą sykį patyrei, jog sutemos leidžias anksčiau,
greičiau, nei tikėjaisi

savo – temstant nutviskusiame – tavo, tavo ir mano,
mano ir visų mūsų –

iš kelionių sugrįžusių, šiaip ne taip parsibeldusių –
gyvenime –

neįtikėtinai, nejmanomai, nebeatšaukiamai –
trys keturi –

Viename.

TURINYS

Bevardis 11

vienas viename

Japoniškai pasakiau dar ne viską 15
Nebedvejok 16
Reliatyvu 17
Buvęs draugas paskambino šito eilėraštuko gyvenimą 18
Tavo šypsenos vėjas 19
Brėkšta. Kukliai 20
Tėvo mirties akimirką 21
Improvizacija: pasimatymas išlaužus duris 22
Konvertavimas 23
Gal eilėraštukas 24
Apie žydinčias alyvas 25
Ramybė 27
Radybos 28
Numirus Gabrieliui Garcia Marquezui 29
Ukraina 30
Minskas 31
Išsigelbėsi, esi talentingas... 32
Aštri kūdikystės šviesa 33
Šešiasdešimt šeštieji 34
Autobiografija 35
Pasaulyje 36
Evangelikas 37
Rūkas 38
Remigijų Pačėsą atminti 39

Priminimas 40
Mano sujauktoje smegeninėje 41
Labai, dar labiau 42
Mudviejų meilė 43
Grąžios dienelės 44
Jaunesniam 45
Nedidukas konfliktas 46
Laureatas 48
Ironijos skydas 49
Linksmoji epitafija 50
Išsijunk 51

du viename

Kaštonai (1) 55
Birželis, pradžia 56
Kaip nepastebėsi 57
Mirsiu 58
Apie valią ir vaizdinį 59
Antkapis 60
Adomo obuolio sutra 61
Ilgo gyvenimo sutra 62
Reiškiančių žodžių sutra 63
Apvalaus pasaulio 64
Didelių ausų 65
Žinojimo 66
Pakylėtos retorikos 67
Laiptai 68
Pamėginkim dar kartą 69
Liepoms žydint 70

Pasienis 71
Rugpjūčio šeštoji 72
Skiautė 73
Šukė 74
Dainuoju 75
Prieš veidrodį 76
Pamačiau 77
Atsiprašau laisvės 78
Alba / gyvenimui 79
Alba / laikui 80
Alba / meilei 82
Alba / atminčiai 83
Alba / vienatvei 84
Alba / kvailybei 85
Alba / draugystei 87
Pasaulio pabaiga Nr. 20140824 88
Sekmadienio sutra 89

trys viename

Kaštonai (2) 93
Šviesios, trumpėjančios dienos 94
Tik čia 95
Asilėlis prie šulinio 96
Iš pabaigos perspektyvų 97
Iš simbiozių 98
Atsivertęs po ketvirčio amžiaus 99
Pasirengęs 100
Improvizacija: žinau, kad nenoriu žinoti 102
Trūkumai 103

Išversta 104
Be menkiausio sarkazmo 105
Ruduo. Ir žiogas 106
Vis apie save 107
Lopšinė 110
Replika 111
Vietoje išvadų 112
Ateitin 113
Atsisveikinimas 114
Būtų gera žinoti 115
Barbaras 117
Persėdant 118
Balsai iš bibliotekos 120
Meldžiuosi 122
Kur tokį rasiu? 123
Kvailas eilėraštukas 124
Unija 125
Tik ką nubudus 126
Šlamštas 127
Kas ten 128
Mūsų kasdienybių pasauliai 129
Partneriai Prokrusto lovoje 130
Prisiminiau po daugelio metų 131
Lygumos, tolumos, áiškumos 132

trys keturi

Amžinojo sugrįžimo su... sudie, sudie, su- 137

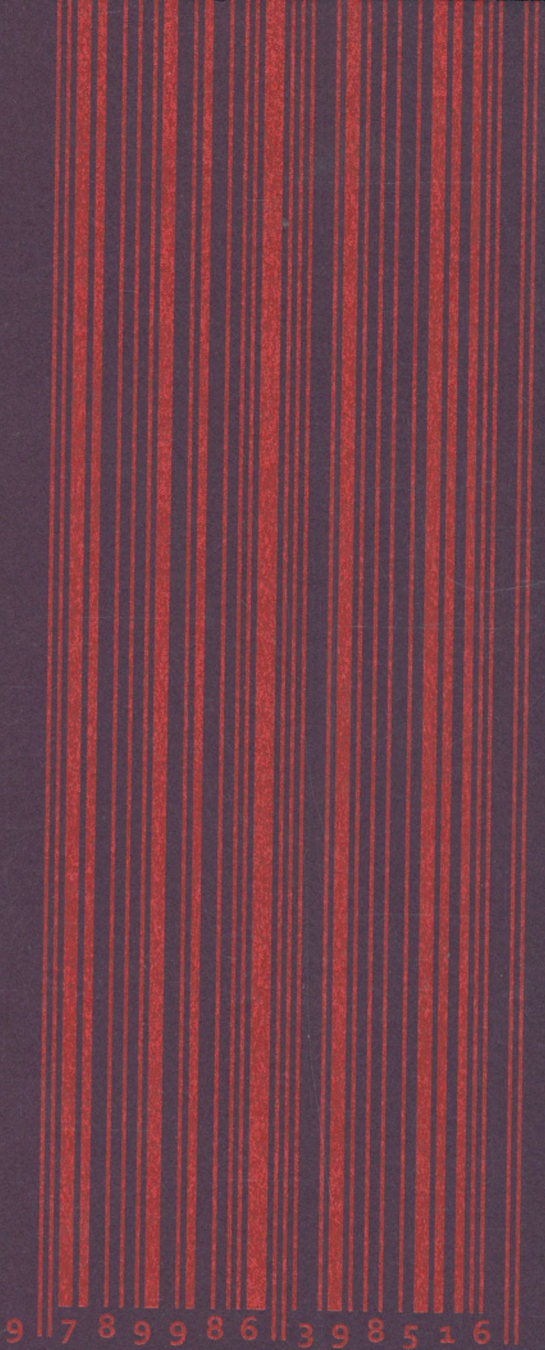
9 7 8 9 9 8 6 3 9 8 5 1 6